

Några rättsfall angående sjömansskatt

Av Assessor Börje Villard

Innevarande år infördes bestämmelser om en särskild statlig inkomstskatt för vissa ombordsanställda på svenska handelsfartyg. Denna skatt — särskild sjömansskatt — berör i huvudsak endast utländskt sjöfolk ombord på svenska fartyg. Enär bemanningen av den svenska handelsflottan till omkring en fjärdedel består av utlänningar torde emellertid en redogörelse för reglerna om den särskilda sjömansskatten och deras tillämpning av därav berörda myndigheter vara av ett visst allmänt intresse.¹

Några mål angående den särskilda sjömansskatten till skillnad från vår vanliga Kammarrättens prövning. Innan jag emellertid går närmare in på Kammarrättens avgöranden i dessa mål, torde det vara lämpligt att i korthet lämna en redogörelse för hur bestämmelserna om sjömansskatten äro utformade.

I första hand bör då påpekas, att sjömansskatten till skillnad från vår vanliga källskatt är en definitiv skatt. Någon efterföljande taxering och därpå grundad avräkning förekommer därför icke här. Vidare kan helt allmänt angivas, att särskild sjömansskatt är avsedd att träffa utländska sjömän och i utlandet bosatta svenska sjömän, under förutsättning att nämnda sjömän icke äro skattskyldiga i annat land för inkomst förvärvad ombord på svenska

fartyg. Svenska sjömän i allmänhet skola således icke erlagga särskild sjömansskatt. De få såsom tidigare vidkännas skatteavdrag för den vanliga inkomstskatten till staten.

Sjömansskatten skall enligt huvudregeln betalas av varje sjöman, som är anställd i redarens tjänst ombord på svenskt handelsfartyg med en bruttodräktighet av minst 500 registerton, därest han icke är underkastad skattskyldighet i Sverige enligt förordningen om statlig inkomstskatt för sin ombord på fartyget åtnjutna inkomst. En sjöman, som är bosatt här i riket eller som — utan att ha fast bostad utomlands — är inskriven å svenskt sjömanshus, är underkastad skattskyldighet enligt förordningen om statlig inkomstskatt. Han beröres således icke av sjömansskatten. Detsamma gäller för en sjöman, som — oberoende av om han är bosatt i Sverige eller icke — är anställd på svenskt fartyg, som huvudsakligen går i fart i svenskt farvatten eller emellan svenska hamnar. I dylikt fall kan nämligen sjömannens verksamhet anses vara utövad här i riket, varför hans från den svenske redaren uppburna inkomst bör beskattas enligt de allmänna bestämmelserna i skatteförfattningarna. Om däremot svenskt fartyg går i fart i främmande farvatten, anses å fartyget utförd arbetsverksamhet icke som verksamhet i Sverige.

Befrielse från sjömansskatt skall i princip föreligga, därest sjömannen på godtagbart sätt visar, att han är skattskyldig i annat land för inkomsten ombord. Sjö-

¹ Bestämmelserna om sjömansskatt återfinnas i Svensk författningssamling 1953 nr 293, 709 och 710. Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län har den 6 november 1953 utfärdat anvisningar för rederier och fartygsbefälhavare rörande bl. a. den särskilda sjömansskatten.

mansskatt skall icke heller erläggas av utländska sjömän, vilka på särskilda hyresvillkor (de s. k. Hongkongreglerna) äro anställda ombord på svenska fartyg i fart på Fjärran Östern.

Sjömansskatten skall utgå med 15 procent av sjömannens kontanta inkomst ombord, i förekommande fall minskad med avgifter, som han på grund av sin tjänst ombord har att erlægga för egen eller efterlevande familjs pensionering. Skatten, som skall utgå i helt antal kronor — därvid överskjutande öretal bortfaller — skall icke beräknas på sedvanlig kontant ersättning för naturaförmåner i form av kost och bostad och icke heller på sedvanlig ersättning för kojutrustning.²

Befälhavaren eller redaren är skyldig att vid utbetalning av hyra eller annan gottgörelse avdraga sjömansskatt. Skatteavdrag skall emellertid icke verkställas, därest sjömannen med intyg från Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län styrker, att avdrag för skatt icke skall göras. Sjömannen kan för Länsstyrelsen ha visat, t. ex. genom företeende av skattsedel eller intyg från skattemyndighet i hemlandet, att han är skattskyldig i annat land för den ombord åtnjutna inkomsten. Härom erhåller han då intyg, vilket han framlägger för den, som verkställer skatteavdrag. Avdrag för skatt skall vidare icke göras, om sjömannen företer för honom i Island, Norge eller Ungern utfärdad debetsedel eller annan likvärdig handling varav framgår, att han har att erlægga skatt för inkomst till något av nämnda länder. Detta har nämligen ansetts följa av stadganden i avtal för undvikande

² Ersättning för förlust av effekter vid fartygs förolyckande eller för hållande av egna verktyg i tjänsten skall icke heller medräknas vid skatteberäkningen.

av dubbelbeskattning, som Sverige ingått med berörda länder. I andra än nu angivna fall får avdrag för skatt icke underlåtas. Att skatteavdrag överhuvud icke skall göras för vissa sjömän på fartyg i fart på Fjärran Östern har tidigare omnämnts.

Kontroll över utgörande av särskild sjömansskatt utövas av Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län. Har skatteavdrag verkställts, ehuru så icke bort ske, eller avdrag för skatt gjorts med för högt belopp äger vederbörande sjöman vända sig till Länsstyrelsen med ansökan om rättelse. Över Länsstyrelsens beslut får besvär anföras hos Kammarrätten och över Kammarrättens utslag hos Regeringsrätten. — Förordningen om särskild sjömansskatt trädde i kraft den 1 januari 1954.

I samtliga de ärenden angående sjömansskatt, som prövats av Kammarrätten, har fråga varit om befrielse från erläggande av sjömansskatt — samt om återbetalning av redan erlagd skatt — av den anledningen att sjömännen ansett sig vara skattskyldiga i annat land. Det har således gällt att avgöra, huruvida sökandena, som voro anställda på svenska fartyg i utrikes fart, kunde anses på godtagbart sätt ha visat, att de vore skattskyldiga i annat land för inkomst förvärvad ombord på de svenska fartygen.

Svenska sjömän med hemvist i utlandet.

I ett par mål ha framställningar gjorts av svenska medborgare bosatta i Uruguay, vilka voro anställda på svenska fartyg i fart mellan Nord- och Sydamerika. Båda sjömännen hade gift sig med uruguayiska medborgare och hade fast bostad i Uruguay. Sjömännen uppgåvo, att de visserligen icke erlade någon inkomstskatt

i Uruguay men att de i detta land beskattades mycket hårt genom indirekta skatter. De styrkte med intyg från svenska beskickningen i Montevideo, att skatt utginge bland annat på alla slags konsumtionsvaror och andra butiksvoror, vid erläggandet av hyror, vid köp och försäljning av fastigheter, vid framställningar till myndigheter m. m. Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län avtog sjömannens framställningar om befrielse från sjömansskatt, enär de icke voro skyldiga erlägga statlig inkomstskatt i annat land för inkomsten ombord. Sjömannens besvär över dessa beslut bifölls icke av Kammarrätten.

Då i författningsbestämmelserna om sjömansskatten uttryckligen föreskrives, att för skattebefrielse kräves att vederbörande är i annat land skattskyldig för inkomsten, har Kammarrätten tydligen ansett, att skatt, som icke utgår å inkomst, ej kan medföra befrielse från sjömansskatt.

Sjömän med hemvist i Danmark.

Tre mål ha avsett sjömän med hemvist i Danmark. Av dessa sjömän voro två danska medborgare och en norsk medborgare. Två voro gifta och deras familjer voro bosatta i Danmark. Den tredje, som var ogift, hade sitt föräldrahem i Danmark. Sjömännen uppgåvo i sina framställningar, att de erlade inkomstskatt i Danmark under vistelsen på de svenska fartygen. Under första halvåret 1954 hade de att erlägga skatt, som var beräknad på grundval av deras inkomster under år 1952, och under andra halvåret skulle de betala skatt, som hänförde sig till inkomst under 1953. Länsstyrelsen avtog framställningarna, enär sjömännen på grund av innehållet i artikel 9 i ett den 27 oktober

1953 mellan Sverige och Danmark ingånget avtal för undvikande av dubbelbeskattning beträffande bland annat skatter å inkomst icke torde vara skattskyldiga i Danmark för inkomst under år 1954 ombord på svenska fartyg. Kammarrätten biföll icke de över besluten anförda besvärerna.

1953 års svensk-danska dubbelbeskattningsavtal gäller bland annat för fysiska personer, vilka skattemässigt anses bosatta i Sverige eller i Danmark. Medborgarskapet är utan betydelse för frågan om avtalets tillämplighet. — I den av Länsstyrelsen åberopade artikeln stadgas såsom huvudregel, att inkomst av personligt arbete, som utövats av en person, vilken är att anse såsom bosatt i Sverige eller i Danmark, skall beskattas endast i den av de båda staterna, där den skattskyldige utövat den verksamhet, från vilken inkomsten härrör. Artikeln innehåller även en särskild bestämmelse för att angiva inom vilket land en sjömans arbete skall anses ha utförts. Här föreskrives, att då arbetet helt och hållet eller till huvudsaklig del fullgöres ombord å svenskt eller danskt fartyg, arbetet skall anses ha utförts i det land, vars nationalitet fartyget äger. Då ifrågavarande tre sjömän voro anställda på svenska fartyg, skall därför Sverige beskatta deras under år 1954 åtnjutna arbetsinkomster ombord på de svenska fartygen. Avtalet berättigar visserligen Sverige att påföra sjömännen såväl statlig som kommunal inkomstskatt enligt allmänna regler för denna inkomst, men Sverige kan icke utnyttja denna beskattningsrätt. De interna beskattningsreglerna i ett visst land kunna nämligen icke utvidgas endast genom ingåendet av ett dubbelbeskattningsavtal. Enligt våra vanliga beskattningsregler är sålunda en person skyldig

att här i riket erlägga skatt för från Sverige uppuren arbetsinkomst endast där-
est en av följande två förutsättningar är
uppfylld: Han skall ha varit bosatt eller
stadigvarande vistats i Sverige under den
tid han förvärvat inkomsten eller han skall
ha förvärvat berörda inkomst genom verk-
samhet här i riket. Enär ifrågavarande
sjömän icke voro bosatta eller stadigvaran-
de vistades i Sverige och då de svenska
fartygen gingo i främmande farvatten, vo-
ro sjömännen icke skattskyldiga enligt all-
männa beskattningsregler. Däremot voro
förutsättningarna för påförande av sjö-
mansskatt uppfyllda i omhandlade fall.

Danmark äger enligt gällande dubbel-
beskattningsavtal icke rätt att beskatta
sjömännens under år 1954 förvärvade ar-
betsinkomst ombord på de svenska farty-
gen. Att Danmark under innevarande år
uttagit skatt av danska sjömän på svenska
fartyg sammanhänger med följande. Gäl-
lande dubbelbeskattningsavtal med Dan-
mark ersatte ett äldre — år 1932 ingånget
— avtal. Enligt sistnämnda avtal beskat-
tades arbetsinkomst regelmässigt i det
land, där inkomsttagaren ansågs vara bo-
satt. Det äldre avtalet tillämpades beträf-
fande inkomståret 1952. Enär ifrågava-
rande danska sjömän i beskattningshän-
seende ansågos bosatta i Danmark, har
Danmark med stöd av 1932 års avtal be-
skattat dem för deras inkomst under år
1952. I Danmark tillämpas ett uppörds-
system, som innebär efterbetalning av
skatt. Under första halvåret 1954 inföllo
sålunda vissa uppördssterminer avseende
skatt å 1952 års inkomst.

Beträffande de skatter beräknade på
grundval av 1953 års inkomst, vilka nu
ifrågavarande sjömän uppgåvo sig ha att
erlägga under 1954 förhåller det sig på
följande sätt. På grund av principiella

olikheter mellan de svenska och danska
skattesystemen — beträffande dels be-
stämmandet av den inkomst, som skall lig-
ga till grund för beskattning och dels tid-
punkten för skattskyldighetens inträde och
upphörande — ha i det gällande dubbelbe-
skattningsavtalet givits vissa — tyvärr in-
vecklade — regler. Dessa innebära bland
annat, att skattskyldigheten i Danmark i
princip fortbestår intill utgången av det
danska skatteåret för personer med hem-
vist i Danmark, som utföra personligt ar-
bete i Sverige och här underkastas endast
begränsad skattskyldighet. En dansk ar-
betstagare, som tager anställning i Sveri-
ge, har således att — förutom svensk
preliminärs katt — under viss tid erlägga
eftersläpande dansk skatt för tidigare års
inkomster. För att lindra denna extra skat-
tebelastning har emellertid viss överens-
kommelse ingåtts mellan Sverige och Dan-
mark. Berörda föreskrifter innebära i fö-
revarande sammanhang följande. För den
inkomst de tre sjömännen uppburit — på
svenska fartyg eller annorstädes — under
år 1953 ha de icke skattelagts i Sverige.
Danmark har då — jämlikt artikel 9 b) i
avtalet — i princip rätt att beskatta denna
inkomst. Då dansk skatt å denna inkomst
emellertid skall erläggas först under åren
1954 och 1955 skola de danska sjömännen
— i den mån deras ekonomiska förhållan-
den prövas därtill föranleda — medgivas
anstånd i Danmark med erläggande av den
inkomstskatt, som skolat betalas under ti-
den för deras vistelse på svenska fartyg.
När sjömännen sedan avmönstra svenska
fartyg och deras skyldighet att erlägga
sjömansskatt därmed upphör, ha de att er-
lägga den danska skatt för vilken anstånd
medgivits. De ha emellertid då icke att be-
tala någon skatt för det löpande året, enär
som grund för dansk beskattning icke får

läggas den på svenskt fartyg förvärvade, här beskattade inkomsten.

På grund av att det gällande dubbelbeskattningsavtalet ratificerades av Sverige och Danmark först i slutet av år 1953 och danska skattedepartementets anvisningar till avtalet utkommo först i mitten av februari 1954 har möjligheten att erhålla anstånd med erläggande av påförda danska skatter icke under de första månaderna 1954 kunnat uppmärksammas vare sig av vederbörande danska skattemyndigheter eller av svenska rederier eller eljest av dem, som biträda de ombordsanställda i hithörande frågor. Enligt vad som inhämtats har emellertid denna möjlighet numera utnyttjats av danska sjömän. Sålunda har i Köpenhamn under andra kvartalet 1954 till vederbörande skattemyndighet inkommit ett tjugotal ansökningar om anstånd, varav tre ingivits av sjömän. Sistnämnda tre ansökningar ha enligt uppgift bifallits.

Sjömän med hemvist i Väst-Tyskland.

Ett mål har gällt befrielse från sjömansskatt för en tysk medborgare hemmahörande i Väst-Tyskland. Sjömannen ifråga var gift och hans familj var bosatt därstädes. I framställningen till Länsstyrelsen åberopade han ett intyg utfärdat av tysk skattemyndighet, av vilket kunde utläsas bland annat, att han vore befriad från att erlægga inkomstskatt i Väst-Tyskland. Länsstyrelsen fann framställningen icke kunna bifallas, enär sökanden icke syntes vara skattskyldig i Tyskland för inkomst under år 1954 ombord på svenskt fartyg. I besvärsskriften till Kammarrätten framhöll sjömannen, att skattebefrielsen i hans hemland grundade sig på att han hade fyra barn och att hans hustru var flykting. Länsstyrelsen införskaffade i anledning av besvären viss utredning av vederböran-

de tyska skattemyndighet. Av utredningen framgick, att ifrågavarande sjöman var obegränsat skattskyldig i Väst-Tyskland (sålunda skattskyldig även för å svenskt fartyg förvärvad inkomst) men att han icke påfördes någon inkomstskatt på grund av att han vid taxeringen tillerkändes — förutom omkostnadsavdrag och allmänna avdrag — dels särskilt avdrag, som tillkom flyktingar, och dels familjeavdrag, vars storlek var beroende av antalet familjemedlemmar. I yttrande till Kammarrätten förklarade Länsstyrelsen, att besvären torde böra bifallas. Klaganden vore enligt den numera förebragta utredningen i princip skattskyldig i Väst-Tyskland för inkomst förvärvad ombord på svenskt fartyg. Den omständigheten, att han med hänsyn till sin stora familj icke komme att påföras någon skatt i Väst-Tyskland för inkomsten ifråga, torde enligt Länsstyrelsens mening vara utan betydelse för bedömning av om han skulle vara skyldig att gälla svensk sjömansskatt. Då den svenska sjömansskatten vore en subsidiär skatt, förklarade Länsstyrelsen vidare, att det i förevarande fall icke heller syntes förefinnas någon konkurrens mellan svensk och tysk skattelagstiftning, som skulle kunna motivera ett tillämpande av ett mellan Sverige och Tyska riket ingånget avtal för undvikande av dubbelbeskattning. Kammarrätten biföll besvären och förklarade i utslaget, att klaganden skulle med hänsyn till vad i målet numera förekommit vara befriad från att erlægga sjömansskatt från och med den 1 januari 1954 och tills vidare.

Såsom bakgrund till åberopandet av det svensk-tyska avtalet må i detta sammanhang nämnas följande. År 1928 ingicks ett avtal mellan Sverige och Tyska riket för undvikande av dubbelbeskattning så-

vitt angår direkta skatter. Avtalet är alltjämt tillämpligt i förhållandet mellan Sverige och Väst-Tyskland och gäller bland annat personer, vilka äro medborgare i de avtalslutande staterna. Med direkta skatter avses i avtalet sådana skatter, som — på grundval av lagstiftningen i vardera av de båda staterna — utgå direkt å inkomst eller å förmögenhet. Med anledning härav måste den särskilda sjömansskatten i princip falla inom avtalets tillämpningsområde. Enligt bestämmelserna i avtalet skall emellertid arbetsinkomst beskattas i den stat, inom vars område den personliga verksamhet, av vilken inkomsten härrör, utövas. I avtalet finnas icke några föreskrifter, som angiva inom vilken stat en sjömans arbete skall anses ha utövats. Då arbetsverksamhet — såsom i förevarande fall — icke utförts inom svenskt område, torde det vara mycket tveksamt om Sverige på grund av bestämmelserna i avtalet kan göra gällande beskattningsrätt till inkomst, som härflyter av sådan verksamhet. Av den utredning, som Länsstyrelsen förebragt i ärendet, framgår emellertid, att ifrågakvarande sjöman på grund av att han innehar bostad i Väst-Tyskland ansetts skattskyldig därstädes för all av honom förvärvad inkomst. Anledning torde därför icke föreligga att påföra honom svensk sjömansskatt.

Sjömän med hemvist i Storbritannien.

I två av Kammarrätten avgjorda mål ha framställningar gjorts av sjömän hemmahörande i Storbritannien. Den ene uppgav sig vara brittisk medborgare och ogift. Han förklarade, att han erlade inkomstskatt i Storbritannien men att han åtnjöt skattenedsättning på grund av att han försörjde sin i Storbritannien bosatta moder. Den andre uppgav sig vara belgisk med-

borgare men sedan ett flertal år bosatt i Storbritannien tillsammans med sin familj. Även han förklarade, att han betalade inkomstskatt därstädes. Länsstyrelsen avslog framställningarna, när sjömännen på grund av innehållet i artikel XIX, punkt 5, av avtalet mellan Sverige och Storbritannien för undvikande av dubbelbeskattning icke torde vara skattskyldiga i Storbritannien för sin inkomst ombord på svenskt fartyg. Sjömannens besvär över dessa beslut biföllos icke av Kammarrätten.

Dubbelbeskattningsavtalet mellan Sverige och Storbritannien, som ingicks år 1949, är tillämpligt bland annat å fysiska personer, vilka ha sitt hemvist i endera av de avtalslutande staterna och detta oberoende av personernas nationalitet. I avtalet finns en uppräkningslista av de skatter, som omfattas av avtalet. För Sveriges vidkommande uppräknas bland annat statlig inkomstskatt. Det uttalas jämväl i avtalet, att detsamma även skall tillämpas å alla andra skatter av i huvudsak likartat slag (som de uppräknade) som påläggas i Sverige eller i Storbritannien efter undertecknandet av avtalet. Med anledning härav måste den svenska inkomstskatt till staten, som utgår i form av särskild sjömansskatt, anses omfattas av avtalet. I den av Länsstyrelsen åberopade artikeln i avtalet stadgas bland annat, att då arbete helt och hållet eller till huvudsaklig del fullgöres ombord å fartyg, som användes i en verksamhet, vilken utövas av en person, bosatt i en av staterna, så skall arbetet anses ha utförts i denna stat. Båda sjömännen voro anställda på fartyg tillhöriga svenska rederiaktiebolag, vilkas verkliga ledning utövas i Sverige. Sjömannens arbete skall därför jämlikt bestämmelserna i avtalet anses ha utförts i Sverige. Av föreskrif-

terna i avtalet framgår vidare, att av sådant arbete härflytande inkomst skall beskattas i Sverige. Avtalet berättigar visserligen Sverige att påföra sjömännens skatt enligt förordningen om statlig inkomstskatt, men Sverige kan — av skäl för vilka tidigare redogjorts i samband med behandlingen av frågan om beskattning av danska sjömän — icke utnyttja den beskattningsrätt, som enligt avtalet tillkommer Sverige. Emellertid kan statlig inkomstskatt i form av särskild sjömansskatt uttagas av sjömännens ifråga.

I Storbritannien tillämpas — liksom i övriga anglosachsiska stater — en särskild metod för att i avtal undanröja dubbelbeskattning. Denna metod innebär att dubbelbeskattning undviks genom ett förfarande först på debiteringsstadiet. För ifrågavarande två sjömän, som på grund av sin anknytning till Storbritannien anses obegränsat skattskyldiga därstädes, uträknas brittisk skatt, som om intet dubbelbeskattningsavtal förefunnits. (Den på svenskt fartyg åtnjutna inkomsten upptages alltså såsom skattepliktig.) Från det sålunda erhållna skattebeloppet avdrages sedan till Sverige erlagd skatt. Någon dubbelbeskattning kvarstår icke därefter för de båda sjömännens.

Sjömän med hemvist i Italien.

I ett fall har en i Italien bosatt sjöman sökt befrielse från erläggande av sjömansskatt. Av handlingarna i detta mål framgår, att sjömannen var italiensk medborgare, att han var gift samt att hans familj var bosatt i Italien. Han uppgav bland annat, att han vore försörjningspliktig förutom för hustru och två barn även för sin svärmoder. Av ett vid framställningen till Länsstyrelsen fogat intyg framgick, att han vore skyldig erlagga kommunal in-

komstskatt i Italien. Länsstyrelsen fann framställningen icke kunna bifallas, enär med berörda intyg icke visats att sjömannen vore skattskyldig till statlig inkomstskatt i Italien för sin inkomst ombord på svenskt fartyg. I besvären hos Kammarrätten framhöll sjömannen, att han icke innan besvärstiden utlöpte kunde erhålla nya och mera uttömmande intyg från de italienska skattemyndigheterna men att han årligen erlade såväl statlig som kommunal inkomstskatt i Italien samt att inkomsten därvid beräknades efter hans yrke (I klass uppassare). Pursern ombord på fartyget vitsordade dessa uppgifter samt uppgav, att sjömannen under 13 år varit anställd på det svenska fartyget samt att denne var den ende ombord bland den stora utländska besättningen, som han ansåg borde erhålla befrielse från sjömansskatt. Kammarrätten förklarade, att klaganden med hänsyn till vad i målet numera förekommit skulle från och med den 1 januari 1954 och tills vidare vara befriad från skyldigheten att erlagga särskild sjömansskatt.

Till italienska staten utgår en allmän personlig inkomstskatt. Skyldiga att erlagga denna skatt äro bland annat italienska medborgare, vilka i Italien ha sin egentliga vistelseort. De äro skattskyldiga för all i Italien förvärvad inkomst samt för den del av i utlandet åtnjutna inkomst, som förbrukas eller konsumeras i Italien. Inkomsten beräknas antingen på grundval av avgiven deklaration eller — om deklarationens tillförlitlighet icke kan kontrolleras genom säkra uppgifter — på basis av omständigheter och fakta, som utvisa inkomsten ifråga, varvid särskild hänsyn togs till den skattskyldiges levnadsstandard. Det torde vara nu berörda statliga skatt, som den italienske sjömannen

— utan att i Italien avgiva deklaration — har att betala i detta land. Kammarrätten synes ha ansett, att en skatt av detta slag finge erkännas som en summariskt avvägd inkomstskatt samt att han på godtagbart sätt visat, att han vore skattskyldig i Italien för inkomsten ifråga.

I utlandet beskattas utländskt sjöfolk ombord på vederbörande lands fartyg i utrikes fart på olika sätt. Vissa länder uttaga en definitiv sjömansskatt av såväl utländska som det egna landets sjömän. Vissa länder beskatta utländskt sjöfolk på samma sätt som i vederbörande land bosatta eller hemmahörande personer, därvid på sina håll avdrag medgives för skatt, som betalas i hemlandet. I andra länder åter sker ingen beskattning alls av utländska sjömän. Den s. k. Sjömansskatteutredningen — som hade att överväga bland annat om och i vilken utsträckning skatt borde innehållas, förutom för svenska sjömän, även för utländskt sjöfolk, som tjänstgör på svenska fartyg i utrikes fart — förklarade i sitt år 1949 framlagda betänkande, att en tillfredsställande lösning av förevarande spörsmål icke vore möjlig att åstadkomma annat än genom en internationell konvention. Först genom en dylik konvention kunde frågorna bli reglerade i vidare omfattning och på ett enhetligt sätt. Utredningen förklarade, att därvid möjligen kunde befinnas, att den mest rationella lösningen vore att söka i en ordning, enligt vilken varje land uttoge skatt av sjömän ombord på sina fartyg oberoende av sjömännens nationalitet. Redan en interskandinavisk överenskommelse i sådan riktning skulle enligt utredningens mening vara till stort gagn. Sjömansskatteutredningen förklarade därför, att det av utredningen framlagda förslaget om beskattning av utländska sjömän på

svenska fartyg icke kunde innefatta någon mer slutgiltig lösning av hithörande spörsmål utan snarast måste betraktas som ett provisorium i avvaktan på en internationell överenskommelse.

Från redarhåll har i tidningspressen på senare tid erinrats om dessa Sjömansskatteutredningens uttalanden. Därvid har påpekats, att det dock torde ställa sig svårt att få till stånd en dylik överenskommelse emellan ett större antal stater. De sociala och ekonomiska olikheterna emellan länderna lägga hinder i vägen för en likformig, internationell reglering av frågan om sjömännens beskattning. Det har därför framhållits, att enär av de c:a 6.000 utlänningar, som tjänstgöra på svenska fartyg, inemot två tredjedelar äro medborgare i våra nordiska grannländer, man skulle — även om problemet i dess helhet icke härigenom löstes — kunna råda bot på huvudparten av hithörande olägenheter genom en konvention emellan de nordiska länderna.

Sedan Sveriges redareförening gjort framställning till Nordiska rådet att till överläggning mellan de nordiska länderna måtte upptagas frågan om ingående av en konvention dem emellan rörande beskattning av sjöfolk, har Nordiska rådet vid sitt möte i augusti i år behandlat denna fråga. Nordiska rådet beslöt därvid att rekommendera regeringarna, att till övervägande upptaga frågan om en överenskommelse om gemensamma regler för beräkning och uppbörd av skatt för sjöfolk. Även i en interpellationsdebatt under våren innevarande år i riksdagens andra kammare förordade en talare, att ifrågasvarande spörsmål måtte lösas genom en nordisk konvention. — Frågan härom vilas för närvarande i Nordiska rådet i avvaktan på svar från regeringarna i de nordiska länderna.